

Quickscan flora en fauna

Aanleg 4^e hockeyveld MHV, Maarssen

Aveco de Bondt

bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Quickscan flora en fauna MHV Maarssen
projectnummer 142386
projectleider Ir. T.F. Kroon
referentie TKR/142386/01

opdrachtgever Van Kessel Sport en Cultuurtechniek b.v.
Postadres Postbus 710
4116 ZJ Buren
contactpersoon Dhr. P. van Berkel

status Concept
versie 01

aantal pagina's 14
datum 19 december 2014

auteur Ir. T.F. Kroon, adviseur ecologie

paraaf

gecontroleerd ir. H. Broier

AANLEIDING

Hockeyvereniging MHV uit Maarssen is voornemens om op haar sportcomplex een 4^e veld aan te leggen. Om de geplande ontwikkeling te kunnen realiseren, moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Als onderdeel van de bestemmingsplanwijziging moet een aantal haalbaarheidsonderzoeken worden uitgevoerd. In het kader van de natuurwetgeving dient te worden nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft de effecten van de geplande ontwikkeling op soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Nationaal Natuurnetwerk). Uit deze quickscan blijkt of de plannen leiden tot aantasting van beschermde gebieden of soorten en beschrijft de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

HET PLAN

Het plangebied ligt aan de Oostwaard in Maarssen, gemeente Stichtse Vecht. Het sportcomplex is gelegen tussen de Zuilense Ring en de Vecht, in de polder Oostwaard. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 1. Globale ligging plangebied (rood) (bron: ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl).

In de huidige situatie bestaat het sportcomplex van hockeyvereniging Maarssen uit 3 velden. Ten noordoosten van het hoofdveld ligt een groenstrook bestaande uit gras en een grondwal. Naast deze grondwal is een houtwal gelegen, die vervolgens weer grenst aan een watergang. De houtwal bestaat uit volwassen bomen van diverse soorten (vooral esdoorn, beuk en eik). Recentelijk zijn snoeiwerkzaamheden uitgevoerd aan de houtwal, waarbij ondergroei en enkele grote bomen zijn verwijderd.

Aan de andere kant van de watergang ligt een weiland, dat hoort bij de naastgelegen manege (afbeelding 2). De toegang tot de manege bevindt zich naast de toegang tot het hockeycomplex, aan de zuidkant van het plangebied. De manege bestaat uit een grote schuur, een open paardenbak, erfverharding en een weiland.

Afbeelding 2. Huidige situatie plangebied, gezien vanuit het noorden (foto: Aveco de Bondt, 2014).

Het nieuwe hockeyveld wordt gerealiseerd op de plek waar in de huidige situatie de groenstrook, watergang en houtwal aanwezig zijn (zie afbeelding 3). De watergang wordt daarom gedempt en het deel van de houtwal dat parallel loopt aan het huidige hoofdveld, wordt gekapt. Ter compensatie van de te dempen watergang, wordt een nieuwe watergang en duiker gegraven. Naast de nieuwe watergang komt een schouwstrook en er wordt een nieuwe houtwal aangeplant. De bestaande open paardenbak wordt verplaatst richting het oosten op het bestaande weiland.

METHODE

De quickscan flora en fauna is gebaseerd op literatuuronderzoek en een eenmalige veldverkenning. Door middel van een bronnenonderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen. Hierbij zijn onder andere recente verspreidingsgegevens van beschermde soorten geraadpleegd. Op 11 december 2014 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotoop ter plaatse en de geschiktheid ervan voor beschermde soorten te beoordelen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, aanwezige flora en fauna en vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten.

De te dempen watergang is met een schepnet steekproefsgewijs bemonsterd. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

Afbeelding 3. Impressie toekomstige situatie (bron: Van Kessel Sport en Cultuurtechniek, 2014)

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is overal van toepassing; alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd op basis van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten en hun natuurlijk leefgebied. Deze wetgeving maakt onderscheid tussen algemeen beschermde soorten (tabel 1) en strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3). De mogelijke negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op beschermde soorten worden hieronder beschreven.

Algemeen beschermde soorten

In het plangebied kunnen enkele soorten voorkomen die zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat in dit geval om soorten zoals bruine kikker, gewone pad, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied, er geen ontheffing noodzakelijk is. Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een algehele vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht wil zeggen dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende planten en dieren. Het bewust verrichten van handelingen met nadelige gevolgen voor flora en fauna dient achterwege gelaten te worden.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de soorten die in de omgeving voorkomen, is strikter beschermd (tabel 2 en 3). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of leefgebied, er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Vaatplanten

In het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor strikt beschermde plantensoorten. Het hockeycomplex wordt intensief beheerd en in de groenstrook en houtwal groeien uitsluitend algemene plantensoorten. Ook op het terrein van de manege zijn geen groeiplaatsen voor strikter beschermde aanwezig. Het weiland bestaat uit een voedselrijke graszode die regelmatig gemaaid wordt. Vanuit de polder Oostwaard zijn geen recente waarnemingen bekend van strikt beschermde plantensoorten (www.waarneming.nl; Waternet, 2008). Strikt beschermde plantensoorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren

Sporen of individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Er zijn geen recente waarnemingen bekend van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren uit polder Oostwaard, zoals waterspitsmuis en eekhoorn (www.waarneming.nl ; Waternet, 2008). In het plangebied is bovendien geen optimaal biotoop aanwezig voor dergelijke strikt beschermde soorten. Negatieve effecten van de geplande ontwikkeling op strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht.

Vleermuizen

Hoewel er geen recente waarnemingen bekend zijn van vleermuizen vanuit polder Oostwaard, kan niet uitgesloten worden dat er vleermuizen voorkomen in het gebied, zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Alle soorten vleermuizen vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 Flora- en faunawet). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen.

Boom bewonende soorten vleermuizen worden aangetroffen in boomholten, achter loshangende schors en in scheuren. De bomen in het plangebied zijn beoordeeld op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen. In het plangebied zijn geen bomen aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen worden uitgesloten binnen het plangebied. Met de beoogde ontwikkeling worden geen gebouwen aangetast. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Vleermuizen gebruiken lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroutes. De houtwal in het plangebied is een lijnvormig element, maar is slechts 100 meter lang en sluit niet direct aan op lijnvormige structuren in de omgeving. Naar verwachting zal de houtwal daarom niet van belang zijn als vliegroute voor vleermuizen. Bovendien wordt er in de toekomstige situatie een nieuwe houtwal aangeplant, die dezelfde functie kan vervullen als de te verwijderen houtwal. Mogelijk dat het plangebied en directe omgeving wel gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. Omdat er slechts een klein deel van potentieel foerageergebied wordt aangetast, is geen sprake van een negatief effect op leefgebied van vleermuizen. In de omgeving blijft ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Geconcludeerd wordt dat negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de geplande ontwikkeling niet te verwachten zijn.

Vogels

In het plangebied zijn verschillende broedmogelijkheden aanwezig voor vogels. Tijdens het veldbezoek werd in één boom een eksternest aangetroffen. Deze boom staat in de houtwal tegen de schuur van de manege (afbeelding 4). Vooral in de houtwal en in de oeverzone van de watergang kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen tijdens het broedseizoen. Tijdens het veldbezoek werden enkele duiven, een blauwe reiger en een paar nijlganzen waargenomen in het gebied. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Voor enkele soorten vogels geldt dat de nestlocaties jaarrond beschermd zijn (zoals diverse uilen, roofvogels, huismus en gierzwaluw). Nesten of sporen van jaarrond beschermde vogelsoorten, zoals braakballen, zijn niet aangetroffen in het plangebied.

Geconcludeerd wordt dat geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Het weiland van de manege waarop het nieuwe veld ontwikkeld wordt, is in theorie geschikt als foerageergebied voor de jaarrond beschermde vogelsoorten steenuil en kerkuil. Van deze soorten zijn echter geen recente waarnemingen bekend uit de polder Oostwaard. Negatieve effecten op leefgebied van deze soorten wordt daarom niet verwacht.

Afbeelding 4. Groenstrook en boom met eksternest op de achtergrond (foto: Aveco de Bondt, 2014).

Vissen

Tijdens het veldbezoek is de te dempen watergang bemonsterd met een schepnet. Hierbij is één exemplaar van de kleine modderkruiper gevangen (afbeelding 5). Deze watergang maakt onderdeel uit van het leefgebied van de kleine modderkruiper. De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem.

Van de strikt beschermde bittervoorn en rivierdonderpad zijn geen recente waarnemingen bekend uit polder Oostwaard (www.waarneming.nl). De watergang is ongeschikt als leefgebied voor de rivierdonderpad. De rivierdonderpad komt voor in wateren met veel schuilmogelijkheden, zoals boomwortels, oeverbeschoeiing of basaltblokken. De rivierdonderpad komt mogelijk wel voor in de stenige oevers van de nabij gelegen Vecht, maar wordt niet verwacht in de watergang in het plangebied. De bittervoorn komt voor in wateren met veel waterplanten, waarin ook zoetwatermosselen voorkomen. De bittervoorn is voor de voortplanting afhankelijk van zoetwatermosselen, zoals de zwanenmossel en schildersmossel, waarin de soort zijn eitjes legt.

In de watergang zijn geen mosselen aangetroffen en ook in het slootvuil op de kant zijn geen resten van zoetwatermosselen aangetroffen. Geconcludeerd wordt dat de te dempen watergang geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de bittervoorn.

Afbeelding 5. Aangetroffen kleine modderkruiper (foto: Aveco de Bondt, 2014).

Amfibieën en reptielen

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van strikt beschermde soorten amfibieën uit polder Oostwaard en directe omgeving (www.waarneming.nl). De rugstreeppad komt wel voor in de polders ten noorden van Maarssen, zoals de Tienhovensche polder. Deze soort plant zich voort in ondiepe wateren en komt voor gebieden met veel vergraafbaar zand, zoals bouwplaatsen. Optimaal biotoop voor de rugstreeppad is niet aanwezig in het plangebied. De rugstreeppad wordt niet verwacht binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Overige strikt beschermde amfibieën komen niet in de omgeving voor.

De ringslang is het enige reptiel die voorkomt in de omgeving van Maarssen. De strikt beschermde ringslang is gebonden aan waterrijke gebieden en heeft een voorkeur voor rijk begroeide oevers in vochtige veengebieden of moerasachtig terrein. De ringslang kan vooral gevonden worden in houtwallen, volkstuincomplexen, dijken en spoorbermen. De ringslang komt onder andere voor rondom de Maarsseveense plassen, ten noorden van de Zuilense Ring. In polder Oostwaard zijn geen recente waarnemingen bekend van de ringslang. In het plangebied zijn ook geen broeihopen aanwezig van de ringslang; elementen waar de ringslang zijn eieren in afzet. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op het leefgebied van de ringslang worden niet verwacht.

Overige soorten

Strikt beschermde soorten ongewervelden, zoals libellen, kevers en weekdieren, zijn over het algemeen gebonden aan specifieke biotopen die vaak in natuurgebieden worden aangetroffen. In de omgeving van Maarssen komen de strikt beschermde soorten platte schijfhoren (slak) en gestreepte waterroofkever voor (www.waarneming.nl; Boesveld et al., 2011). Deze soorten zijn de afgelopen jaren enkele keren aangetroffen in de polders ten westen en oosten van Maarssen: Westbroekse Zodden, Ruigenhoekse polder, Polder Maarsseveen.

Vanuit de polder Oostwaard zijn geen waarnemingen bekend van strikt beschermde soorten ongewervelden. Bovendien is de biotoop in deze polder niet optimaal voor deze watergebonden soorten. De te dempen watergang is grotendeels overschaduwd door de naastgelegen houtwal, waardoor geen uitbundige watervegetatie tot ontwikkeling komt. De platte schijfhoren leeft overwegend in ondiepe, onbeschaduwde wateren met een uitbundige onderwatervegetatie (Boesveld et al., 2011). Ook de gestreepte waterroofkever is een bewoner van onbeschaduwde wateren (Cuppen & Koeze, 2005). Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor strikt beschermde ongewervelden. Negatieve effecten op strikt beschermde soorten ongewervelden worden niet verwacht.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. De EHS is niet opgenomen in een natuurwet, maar dient meegenomen te worden bij de planologische afweging.

Het plangebied ligt niet in een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' op een afstand van ongeveer 1,8 kilometer ten noorden van het plangebied (afbeelding 6). Vanwege de ligging van het plangebied buiten de begrenzing van de Oostelijke Vechtplassen zijn directe effecten van de geplande ontwikkeling, zoals oppervlakteverlies, uit te sluiten. Negatieve effecten als gevolg van externe werking, zoals geluids- en lichtverstoring, worden vanwege de afstand en de aard van de ontwikkeling bovendien uitgesloten. Bovendien zijn er diverse versturende elementen gelegen tussen het plangebied en de Oostelijke Vechtplassen, zoals de Zuilense Ring en de bebouwde kom van Maarssen. Negatieve effecten op gebieden die beschermd zijn in het kader van de Nb-wet worden niet verwacht.

Afbeelding 6. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (geel) (bron: synbiosys.alterra.nl).

Het plangebied ligt niet in of nabij de EHS (afbeelding 7). Het dichtstbijzijnde onderdeel van de EHS ligt op een afstand van ongeveer 300 meter ten westen van het plangebied, aan de andere kant van de Vecht. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op (wezenlijke kenmerken en waarden van) onderdelen van de EHS zijn niet te verwachten. Een Nee Tenzij toets is niet noodzakelijk.

Afbeelding 7. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van EHS (groen) (bron: ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl).

CONCLUSIE

Hockeyvereniging MHV uit Maarssen is voornemens om op haar sportcomplex een 4^e veld aan te leggen. In het kader van de bestemmingsplanwijziging dient het plan onder andere getoetst te worden aan de natuurwetgeving. Door middel van een quickscan flora en fauna is nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

In de houtwal en in de oeverzone van de watergang kunnen tijdens het broedseizoen diverse algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nestlocaties worden niet verwacht.

Tijdens het veldbezoek is in de te dempen watergang één exemplaar van de kleine modderkruiper gevangen. Deze watergang maakt onderdeel uit van het leefgebied van de kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en faunawet). Met het dempen van de watergang wordt leefgebied van de kleine modderkruiper aangetast. Mits het dempen van de watergang uitgevoerd wordt conform een goedgekeurde gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Geadviseerd wordt om het dempen uit te voeren conform de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen (Unie van Waterschappen, 2012). In bijlage 1 is een uitwerking opgenomen van de te hanteren werkwijze bij het dempen conform de gedragscode.

Het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet, of het uitvoeren van nader onderzoek wordt niet nodig geacht, mits de slootdemping conform een goedgekeurde gedragscode wordt uitgevoerd. Wel dient te allen tijde de zorgplicht in acht genomen te worden.

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde (natuur)gebieden. Hierdoor is met de plannen geen sprake van (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van gebieden beschermd in het kader van de NB-wet of kernkwaliteiten van de EHS. Vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming, zoals het aanvragen van een NB-wet vergunning, zijn niet nodig.

BRONNEN

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente, 2011. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON.

Cuppen, J.G.M. & B. Koese, 2005. De gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus* in Nederland: een eerste inhaalslag. Stichting European Invertebrate Survey - Nederland. EIS2005-11.

Ploeg, van der E. & J.F.G. Maassen, 2008. *Toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de Zuilense Ring te Maarssen*. Koeman en Bijkerk. Rapportnr 2008-083.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kleine modderkruiper, versie 1.1. Maart 2014.

Unie van Waterschappen, 2012. Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012.

Waternet, 2008. *Beschermde planten en dieren in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Amstel, Gooi en Vecht*. Waternet en ARCADIS.

Websites:

www.rijksoverheid.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.synbiosys.alterra.nl

ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl

BIJLAGE 1. Werkwijze dempen watergang conform gedragscode.

De te dempen watergang maakt onderdeel van het leefgebied van de kleine modderkruiper. Deze soort is tijdens het veldbezoek op 11 december 2014 aangetroffen in desbetreffende sloot. De kleine modderkruiper is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Bij de werkzaamheden dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de kleine modderkruiper in deze sloot. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden uit te voeren conform de gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012). Hiermee wordt een overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. Deze gedragscode is op 6 februari 2012 goedgekeurd door het voormalige Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Ten aanzien van het dempen van watergangen stelt de gedragscode dat bij wateren, waarin juridisch zwaarder beschermde soorten voorkomen (zoals de kleine modderkruiper), het dempen in beginsel wordt uitgevoerd tussen 15 juli en 1 november. Dit is de periode na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van vissen (en amfibieën en reptielen). Is het niet mogelijk om in deze periode te werken, dan is extra voorzorg nodig.

Voor dit project dient de watergang begin 2015 gedempt te worden. De gedragscode stelt dat de 2^e voorkeursperiode loopt van 1 november t/m 15 juli. Het meest kwetsbare seizoen van de kleine modderkruiper, het voortplantingsseizoen, loopt echter van maart t/m begin augustus (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Geadviseerd wordt om de demping daarom voor 1 maart uitgevoerd te hebben. Op deze manier wordt het voortplantingsseizoen van de kleine modderkruiper ontzien. Tijdens de demping moet de luchttemperatuur boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs in de watergang aanwezig zijn (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Voorafgaand aan het dempen van de watergang wordt deze zoveel mogelijk vrij gemaakt van juridisch beschermde dieren (en planten). In dit geval geldt dat aanwezige kleine modderkruipers moeten worden weggevangen.

De aanwezige kleine modderkruipers in de te dempen watergang moeten worden weggevangen door het achtereenvolgens nemen van de volgende maatregelen, allen onder begeleiding van en op aanwijzing van een ecologisch deskundig persoon:

1. de watergang wordt afgedamd aan de noordkant, zodat een afgesloten compartiment ontstaat;
2. de waterdiepte wordt tot 30 à 40 centimeter verlaagd met behulp van een visvriendelijke pomp;
3. de aanwezige kleine modderkruipers (en overige aangetroffen diersoorten) worden afgevangen;
4. de afgevangen exemplaren worden zo snel mogelijk in nabij gelegen watergangen met geschikt leefgebied geplaatst;
5. de baggerlaag wordt uit de watergang geschept en op de kant gezet. Deze bagger wordt nagelopen op achtergebleven vissen;
6. de watergang kan gedempt worden, waarbij in één richting gewerkt wordt.